

פרוטוקולים לניהול סביבתי בחקלאות ישראל

פילוט לפיתוח כלי ממשק חקלאי באגן נחל ציפורי

גרסה 1.2 | יוני 2025

רשות ניקוז
ונחלים
קישון

יד הנדיב
Yad Hanadiv
ناد هناديف

חטיבה
לניהול משאבי
סביבה
אגף שימור קרקע וחקלאות בת קיימא

משרד
החקלאות
וביטחון המזון

נחל ציפורי
وادي الملك

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגילים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פיתוח המסמך

מסמך זה פותח כדי לענות לצורך שעולה מהשטח לגבי מנגנון לתמיכה ישירה בחקלאות עבור מתן שירותי מערכת אקולוגים וצמצום השפעות סביבתיות שליליות של החקלאות על הסביבה. המסמך מהווה מענה לאינטרס ציבורי רחב, פרקטיקה דומה נהוגה במדינות רבות ומהווה כלי עבור משרד החקלאות וגורמים נוספים לניהול המרחב החקלאי.

האגף לשימור קרקע וניקוז תומך בהדרכה מקצועית ומימון במעבר ליישום של שיטות מחדשות תוך הפחתה של עיבודי קרקע אגרסיביים ושימוש בתכשירים כימיים על מנת לצמצם את הנזקים הנגרמים לסביבה ולטבע. שיטות אלו כוללות הפחתת עיבודים, שמירה על חיפוי צמחי, מגוון מינים בקרקע, מחזור זרעים מתאים ושמירה על הביום בתת הקרקע ושילוב רעיי מנוהלת היטב.

חקלאות מחדשת היא גישת שימור ושיקום למערכות מזון וחקלאות. היא מתמקדת בהתחדשות הקרקע העליונה, הגדלת המגוון הביולוגי, שיפור מחזור המים, שיפור שירותי המערכת האקולוגית, תמיכה בסוקצסיה, הגברת העמידות בפני שינויי אקלים וחיזוק הבריאות והחיוניות של הקרקעות החקלאות.

במסמך זה מוצגת יוזמה שפותחה במסגרת הפרויקט הלאומי לשיקום נחל ציפורי, בניהול רשות ניקוז ונחלים קישון. בתהליך הפיתוח לקחו חלק בעלי מקצוע ומומחים אקדמאים שסיפקו ידע שלא יסולא בפז:

עריכה:

שי גלעד, יונתן ברם, פרופ' אבי פרוולוצקי

ועדת היגוי:

אלון מאור, אגף לשימור קרקע, משרד החקלאות
אילן לדל, אגף לשימור קרקע, משרד החקלאות
דרור פבזר, אגף נחלים, המשרד להגנת הסביבה

צוות יועצים מקצועי:

ד"ר ידיד קפלן
ד"ר אלדד אלרון
ד"ר אורה משה
ד"ר ז'אן מארק דרור-דופור
ד"ר אביב אבישר

מבוא

רשות ניקוז ונחלים קישון, כחלק מפרויקט ההדגמה באגן נחל ציפורי, רואה בענף חקלאות שותף מלא בתהליכי שיקום הנחל. אנחנו מאמינים שהאינטרסים של החקלאות ושל השיקום והשימור יכולים להיות סינרגטיים, שבאמצעות תכנון נבון ומבוסס מדע, חקלאות תתמוך בצרכים סביבתיים, והסביבה תתמוך בצרכים חקלאיים. כחלק מתפיסה זו, אנו מציעים תכנית מימון עבור חקלאים שיאמצו פרקטיקות חקלאיות תומכות סביבה. במסגרת התכנית, יוצעו שורה של תמיכות כלכליות, על בסיסן יפותחו הסכמים בין רשות ניקוז ונחלים קישון לבין חקלאי האגן המעוניינים ביישום פעולות ספציפיות במשקים שלהם. במסמך זה, תמצאו פירוט טכני של 13 פעולות שונות, רלוונטיות להקשרים ספציפיים, כמו גם תעריך התמיכות שמוצע עבורן.

אתם מוזמנים לעיין במסמך ולהתייעץ עם יועצי רשות ניקוז ונחלים קישון לגבי התאמת משקיכם לתכנית. יש לפנות במייל ליועץ רנ"ק לתחום החקלאות שי גלעד ב: shaigilads@gmail.com או בטלפון: 0546698815.

- תכנית זו, היא חלק מהפרויקט הלאומי לשיקום נחל ציפורי, המשמש כפרויקט הדגמה לאומי למודלים חדשניים לשיקום נחלים בגישה אגנית אינטגרטיבית, השואפת לתכלול את מגוון הצרכים באגן לכדי שיתוף פעולה סינרגטי.
- תכנית זו מהווה מודל חדשני, שאם יצליח, יורחב לאזורים נוספים. במסגרת ההדגמה, נבחן את הצלחת המודל במדדים הבאים:
- לייצר אינטרס משותף בין החקלאות למרחב הנחל.
 - להגן על ולטפח את בתי הגידול הייחודיים והרגישים של אגן הנחל הנמצאים בסמיכות לשטחי חקלאות.
 - ליצור מנגנון כלכלי המאפשר ניהול אקטיבי של החיץ בין הסביבה החקלאית לסביבת בתי הגידול הלחים.
 - לצמצם זיהום דיפוזי המגיע מסביבת החקלאות ומשפיע על בתי גידול רגישים.
 - לעודד תמיכה בקישוריות אקולוגית ובתי גידול בכלל במרחק החקלאי.
 - לחזק את ממשק הניהול והטיפול במינים פולשים במרחב הנחל והאגן.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

מעבדה חיה לממשק חקלאות סביבתית

פרויקט הדגמה הוא הזדמנות ללמוד ולהתנסות בפעולות חדשות שיתרמו למאמץ שיקום הנחלים והממשק האגני המשלב. בפרויקטים מגוונים ברחבי הארץ עולה הצורך בכלים אפקטיביים לשיפור הממשק החקלאי עם הסביבה הטבעית בכלל והנחלים בפרט.

אנחנו יוצאים לדרך בשיתוף פעולה עם חקלאי אגן נחל ציפורי, צוות יועצים מקצועי וועדה מלווה במטרה ללמוד, לשפר ולהתאים את הממשקים בכדי שיהיו יעילים ומעשיים, בשאיפה לאימוץ נרחב של פעולות אגרואקולוגיות בשטחי חקלאות נרחבים בארץ.

- לכן מסמך זה הוא מסמך שידוייק משנה לשנה בעזרת משוב בשלוש רמות:
- משוב חקלאי על ישימות הממשק והיכולת לעמוד בהנחיות.
 - משוב אקולוגי על אפקטיביות הממשק ותרומתו למדדים אקולוגיים.
 - משוב מנהלי על המענה של הפעולות למטרות השותפים.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 1

ביסוס רצועת חייץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

מנגנון תפעולי שנתי

יוני

פרסום קול קורא ברשתות החקלאים באזור, בכמה פעימות

יולי (עד ה- 15 לחודש)

פניה מצד החקלאים לתיאום פגישות וביקורים עם צוות רשות הניקוז

יולי - אוגוסט

ביקורים בשטח והכוונת החקלאים לתכניות הרלוונטיות

ספטמבר (סוף החודש)

הגשת בקשות מצד החקלאים לרשות הניקוז

אוקטובר

דיון בוועדה מקצועית בבקשות, אישור ויצירת הסכמים

אוקטובר

חתימה על הסכמים והתחלת היישום

מהלך השנה

- יישום ותיעוד מצד חלקאים בהתאם להסכמים
- בקרה על ביצוע וייעוץ מצד צוות רשות הניקוז

ספטמבר

הגשת דרישות תשלום כולל תיעוד מפורט

אוקטובר

מפגש לעיון ואישור דרישות תשלום

לוח זמנים לפיתוח הסכמים
בין רשות הניקוז לחקלאים

לוח זמנים לפיקוח,
פתרון בעיות ותשלום

הפרוטוקולים

לחצו על הפעולה הרצויה

פעולה 1

ביסוס רצועת
חיץ בכתף
הנחל

פעולה 2

ניהול גדות
נחל

פעולה 3

ניהול מינים
פולשים

פעולה 4

גידולי שירות
בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות
במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות
המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה
לאספקת צוף
ואבקה
(לטובת מאביקים
ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי
של גדרות
(צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות
אקולוגית על-ידי
רצועות צומח רב
שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר
חיה

פעולה 11

ממשק
בסביבת בתי
גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות
לבית גידול לח
(ברכות חורף,
אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות
למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי
של כרמי זיתים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה
1

ביסוס רצועת חיץ
בכתף הנחל

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגילים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בין השטח המעובד לבין רצועת הנחל

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

450 ש"ח לדונם לשנה

איפה להשתמש בממשק זה?

בשוליים של שדות מעובדים, בין אזורים יצרניים של השדה לבית גידול טבעי או אתר לשימור (מומלץ לשלב מפה של המשק החקלאי עם מיפוי של בתי הגידול והאתרים הסביבתיים במרחב). אתרים לשימור לדוגמא: נחלים/ערוצונים, תעלות ניקוז, בריכות חורף, מעיינות, אחו לח, גדר ירוקה, שדרת עצים, טרסה, חורשה, תא שטח מוגדר שנסקר ונמצא שמכיל ערכי טבע ייחודיים (דוגמת מינים נדירים או בסכנת הכחדה).

איך הממשק יתרום לסביבה?

- רצועת חיץ צמחית יכולה ליצור גרדיאנט של בתי גידול מהנחל לשדה, או בית גידול חדש, להגן על אלמנטים נופיים, לשפר את איכות המים ולהגדיל את התפקוד האקולוגי של רצועת הנחל (או בית גידול לח אחר).
- לצד אלמנטים קיימים, רצועת החיץ תייצר בית גידול ומחסה לחיות בר ותיצור קישוריות עם מסדרונות אקולוגים סמוכים או בין בתי גידול אחרים.
- לצד אפיק מים, רצועת החיץ תצמצם את ההסעה של מזהמים כדוגמת סחף וחומרי דישון והדברה עם הנגר העילי ותפחית את הגעתם לגוף המים.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגילים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

הנחיות

- לאורך השנה תשמר, באחריות החקלאי, רצועה של 4-6 מטר רוחב של גידולי שירות. **גידול השירות ייבחר יחד עם החקלאי.** הרצועה תבוסס במהלך השנה הראשונה של ההסכם ותתוחזק בתקופת ההסכם. ישמר מקטע רציף ואחיד במימדים שהוגדרו בהסכם. (במידה ויש תנועת מטיילים במרחב - **חובה להציף את הסוגייה עם היועץ**).
- באוגוסט, בתום עונת הקינון (שנמשכת בין אפריל-יולי), הרצועה תכוסח בחלקה הקרוב לגידול המסחרי ולא תכוסח בקרבת הנחל, זאת כדי לדאוג למורכבות מבנית מתאימה.
- החקלאי יוכל לעשות שימוש בשאריות גידול השירות לצרכיו לטובת הסרת עודפי חומרי הזנה מאזור בית הגידול הלח ו/או יצירת "זבל ירוק".

איסורים

- כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, **נאסר לקיים את הפעולות הבאות ברצועת החיץ:**
- לפזר חומרי הזנה או דשנים סינטטיים או אורגנים (פרש פרות, קומפוסט).
 - להשתמש בחומרי הדברה, אלא אם לשימוש ממוקד כטיפול במינים פולשים ומתפרצים או מינים הגורמים סיכון לממשק החקלאי הסמוך. וזאת באישור מול גורמי ניהול השטח מטעם רשות ניקוז ונחלים קישון.
 - בתהליך הגבייה, תתבקש להצהיר שלא קיימת פעולות אסורות במרחב זה.**

מידע נוסף והמלצות ממשק

- כדי להשיג את המטרות ולייצר תועלות סביבתיות רצויות, אנו ממליצים להשתמש בפעולות מיטיבות לניהול הרצועה:
- הכנת הקרקע במקרה של הידוק צריכה לכלול קילטור עדין בלבד על מנת למנוע סחף נרחב ופעולות עיבוד משמעותיות יותר - כדי לעודד ביסוס מיטבי של הרצועה והולכה הידראולית טובה יותר.
 - ניהול עשבייה וכיסוח בצורה קבועה. כיסוח ראשון כשגובה הצומח 30-50 ס"מ. ב 12-24 החודשים הראשונים בכדי לעודד עשבונים להתפתח.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

- הימנע מכיסוח כאשר האדמה רטובה כדי למנוע הידוק הקרקע.
 - רצועת החיץ אמורה להיות ממוקמת בשטח בו לא תעשה זריעה חקלאית במהלך ההסכם.
 - לאחר שהרצועה התבססה, כסח 1-3 מטר ממנה, בסמוך לגידול, כל שנה באמצע מרץ, כדי למנוע הפצת זרעים של צמחי באשה וכדי למנוע התבססות של צמחים מעוצים ומינים פולשים במהלך הקיץ.
 - במידה וגדלים עצים במרחב הרצועה, אסוף ענפים מתים שמקשים על תחזוקת הרצועה מתחת לנוף העץ. חומר מעוצה מתפרק ומהווה בית גידול חשוב לחרקים.
 - מומלץ לעקוב אחר הנחיות אגף שימור קרקע וניקוז לביסוס וניהול רצועת חיץ.
- מומלץ לבקש מהיועץ המלווה מידע נוסף והמלצות פרטניות שיעזרו בביצוע מיטבי.**

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

- כאשר ישנו חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי) ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה בכדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכול את כל הצעדים שנלקחו בכדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות כדי להתבסס עליהם בבקשת התשלום.
- לצורך בקשת התשלום יש להציג:**
- פעולות שדה ברמת החלקה כולל חשבוניות רלוונטיות במידת הצורך רישום של פעולות בזמן.
 - תמונות של הרצועה: אחת בשיא צמיחת (אפריל-מאי) הממשק ועוד אחת אחרי הכיסוח (בסוף הקיץ).
 - חשבוניות רכישה או עבודה הרלוונטיות לחלקה.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה

ניהול גדות נחל

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 2

ניהול גדות נחל

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

250 ש"ח לדונם מיושם לשנה

איפה להשתמש בממשק זה?

מיועד לשימוש בחלקות הסמוכות לנחלים ותעלות ניקוז

איך הממשק יתרום לסביבה?

- ימנע גישה של חיות משק (עדרי בקר וצאן) לרצועת הנחל ומייצר רצועת חיץ מנוהלת.
- יתרום ליציבות הגדות, צמצום סחף גדות והסעה של מזהמים לגוף המים.
- יאפשר בית גידול לחיות וצמחי בר, וייצר קישוריות בין בתי גידול שונים.
- ייתכן שגדילת הצמחייה ברצועה לאחר ביסוסה תגרום להצללה של המים באפיק הנחל והורדת הטמפרטורה של בית הגידול, זו תרומה חשובה לקיום עולם ביולוגי עשיר חרף תנאי הסביבה הקשים בקיץ.

הנחיות

- לאורך השנה תהיה רצועה בגדה של לפחות 6 מטר רוחב ממרכז הנחל לשתי הגדות בה נמנעת הגישה של חיות משק לגוף המים. אזור זה יאפשר בית גידול מתאים מכיוון שהוא לא יכוסח אלא כדי למנוע ביסוס של צמחיה מעוצה בצורה שתפגע בהולכת המים בערוץ.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

איסורים

כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, **נדרש להימנע מהפעולות הבאות ברצועה המנוהלת:**

- לפזר חומרי הזנה או דשנים סינטטיים או אורגנים (פרש פרות, קומפוסט).
- להשתמש בחומרי הדברה, אלא כדי לטפל טיפול ממוקד במינים פולשים ומתפרצים או מינים הגורמים סיכון לממשק החקלאי הסמוך, גם זאת באישור רשות הניקוז.

בתהליך הגבייה, תתבקש להצהיר שלא קיימת פעולות אסורות במרחב זה.

מידע נוסף והמלצות ממשק

כדי לעזור לך להשיג את המטרות ולייצר תועלות סביבתיות רצויות, אנו ממליצים להשתמש בפעולות מיטביות לניהול הרצועה:

- וודא שהרצועה היא ברוחב 6 עד 15 מטר לכל צד של הנחל - הרצועה יכולה להיות רחבה יותר, אך התשלום יהיה עד 10 מטר.
- כסח רק כדי לנהל צמחייה מעוצה כך שלא תכסה יותר מ-70% משטח הרצועה.

מומלץ לבקש מהיועץ המלווה מידע נוסף והמלצות פרטניות שיעזרו בביצוע מיטבי.

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

כאשר ישנה חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי), ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה כדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכול את כל הצעדים שנלקחו כדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות במידה ותרצה להתבסס עליהם בבקשת התשלום.

לצורך בקשת התשלום יש להציג:

- רישום של פעולות שדה ברמת החלקה כולל חשבוניות במידת הצורך.
- תמונות של הרצועה: אחת בשיא הצמיחה ואחת לאחר הכיסוח.
- חשבוניות רכישה או עבודה הרלוונטיות לחלקה.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה

ניהול

מינים פולשים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

400 ש"ח לדונם מנוהל לשנה. הפירוט ינתן על ידי היועץ של רנ"ק.

איפה להשתמש בממשק זה?

מיועד לשימוש בחלקות הסמוכות לנחלים ותעלות ניקוז.

במידה ובשטח קיימים מינים פולשים רבים יש לתאם סיור עם נציג מטעם רנ"ק לאפיון והנחיות ניהול.

איך הממשק יתרום לסביבה?

- הממשק תומך את הניהול האקטיבי וביעור מוקדים קשים של מינים פולשים הפוגעים הן בסביבה והן בייצור החקלאי, כגון: קיקיון | פרקינסוניה | לכיד נחלים | פרתניון אפיל
- פעולה אקטיבית נחוצה כדי לשמר או לשקם ערכי טבע מקומיים או להגן על אלמנטים ארכיאולוגיים / מורשת או נופיים.
- ממשק מוצלח יראה הפחתה בכיסוי וצפיפות המינים הפולשים באזור המטופל.
- מינים מקומיים ובע"ח יתבססו באזור המפונה ויחזירו איזון טבעי לבית הגידול.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

הנחיות

- לטפל במינים הפולשים בצורה שתצמצם את הכיסוי שלהם בקנה מידה מוסכם ועד מועד מוסכם.
- לבצע פעולות ממשק כימיות רק באזורים המיועדים ובהנחיית פרוטוקול ייעודי.
- להשתמש ברעייה ככלי ממשקי זמני כדי להגן ולעודד התחדשות צמחייה רצויה.
- לטפל בכל התבססות מחודשת של המין הפולש במהלך תקופת ההסכם.
- לקדם ממשק רעייה או כיסוח משלים המותאם לאתר.

מידע נוסף והמלצות ממשק

מידע נוסף ועצה: המידע הנוסף פה יכול לעזור, אך אינו מהווה דרישות של הפעולה הזו.

מידע נוסף באתר רשות ניקוז ונחלים קישון.

איפה להשתמש בפעולה הזו

השתמש בפעולה הזו כדי לשלוט בהתפשטות מין פולש ובמידת האפשר כדי לבער אותו לחלוטין מבית הגידול. פרטים מדויקים יסוכמו עם היועץ (אקולוג רשות הניקוז).

ניהול מינים פולשים:

- בטיפול בלכיד נחלים, לכיד קוצני ומוקדים צעירים של קיקיון מצוי, הטיפול הוא בעקירה ידנית וסילוק.
- בטיפול בפריטים בוגרים של קיקיון מצוי יש לטפל באמצעות ניסור במסור שרשרת ומריחת תכשיר שוטגאן.
- הטיפול בצחר כחלחל, שיטה כחלחלה ופרתיניון אפיל כרוך בחיתוך והזלפה או שילוב אמצעים, יש להתייעץ עם רשות הניקוז במקרה ומינים אלו מופיעים בשטחכם.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגילים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

כאשר מנהלים ונפטרים ממינים פולשים, יש לשמור על חובות חוקיות

בנושאים:

- שימוש בחומרי הדברה מאושרים להגנת הצומח.
- כיסוח ושריפה.
- איסור על השארת החומר הצמחי בשדה ופינוי החומר הצמחי למקום מאושר, אלא אם כן לא חנט פרי ואז ניתן להשאיר במקום העקירה שיתפרק לבד.

להתייעצות לגבי מינים פולשים ומתפרצים מומלץ לפנות ליועץ רשות הניקוז.

מומלץ לבקש מהיועץ המלווה מידע נוסף והמלצות פרטניות שיעזרו בביצוע מיטבי.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(ברिכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה

גידולי שירות
בגידולי שדה

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגילים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 4

גידולי שירות בשדה

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

200 ש"ח לדונם לשנה.

איפה להשתמש בממשק זה?

בשדות מעובדים המתנקזים ישירות לגוף מים (ו/או מסומנים במפה של משרד החקלאות כאזור מוטה לסחף). יש לשלב מפה של המשק החקלאי עם מיפוי של בתי הגידול והאלמנטים הסביבתיים במרחב או שדות חקלאים הנמצאים באזור הרגיש לזליגה של חנקות למי תהום (LEACHING).

מומלץ להשתמש בכלי משרד החקלאות לזיהוי שדות שנמצאים בסיכון גבוה לסחף ([מפת סיכוני סחיפה](#)).

איך הממשק יתרום לסביבה?

- גידולי שירות מצמצמים את סחיפת הקרקע מהשדה החקלאי לגופי המים.
- גידולי שירות יכולים לצמצם זליגה של חנקות מקרקע שנשארת חשופה בתחילת החורף.
- גידולי שירות יכולים לצמצם זליגה של מזהמים פוטנציאליים נוספים לגופי המים כגון נוטריאנטים ואגרוכימיקלים הקשורים לקרקע שנסחפת.
- גידולי שירות מסייעים בהגדלת החדירות של מים לקרקע ובהגדלת אוגר המים בחלקה.
- גידולי שירות יכולים לתמוך ולהעצים את מארג החיים בקרקע ובכך לתרום למארג המזון, פוריות ובריאות הקרקע.
- גידולי שירות יכולים לקיים בית גידול זמני אפקטיבי ולתמוך במגוון הביולוגי, שחלקו מטיב עם החקלאות (למשל עידוד אויבים טבעיים של מזיקים).

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

הנחיות

- לבסס גידול שירות (מהיר), מוקדם ככל הניתן, כך שייתן כיסוי צפוף בעונת הגשמים
- סיום גידול השירות יתבצע לקראת האביב לפי המלצת המדריך החקלאי כדי להכין את הקרקע לגידולי האביב.
- הזמן שהאדמה נשארת חשופה יצומצם למינימום האפשרי בהתחשב ביכולת תנועה על הקרקע והכנת השדה לזריעה מחודשת - במידת האפשר לא יותר מ-5 שבועות לפני הזריעה.

איסורים

- כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, **נדרש להימנע מהפעולות הבאות:**
- לדשן או לזבל מעבר לצורך של גידול השירות, בכדי לא לייצר עודפי חומרי הזנה במערכת.
- בתהליך הגבייה, תתבקש להצהיר שלא קיימת פעולות אסורות במרחב זה.**

מידע נוסף והמלצות ממשק

מומלץ לבקש מהיועץ המלווה מידע נוסף והמלצות פרטניות שיעזרו בביצוע מיטבי. בשיתוף והנחיה של האגף לשימור קרקע.

מידע נוסף ועצה: המידע הנוסף פה יכול לעזור, אך אינו מהווה דרישות של הפעולה הזו.

איך לבחור את סוג גידול השירות:

- תערובת זרעים או מין יחיד יכולים להיות בשימוש, אבל חשוב להתאים את הזרעים לאדמה, אזור גיאוגרפי וזמן הזריעה בכדי לעודד נביטה וכיסוי מקסימליים.
- בבחירת תערובת הזרעים יש להתחשב ב:
 - במחזור הגידולים ושיקולי הגנת הצומח.
 - המטרה הראשית של גידול השירות (מניעת סחף, מחזור חומרי הזנה, שיפור מבנה קרקע, גידול מספוא, מניעת זליגת חנקות) ולהתאים את הזנים בתערובת למטרה הראשית.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

- בהתייחסות לאופן סיום חיי גידול השירות יש לקחת בחשבון, שארתיות של חומרי ההדברה בקרקע ואסטרטגיית השמדת גידול השירות.
- מומלץ לקחת בחשבון את אסטרטגיית הכנת השטח לגידול הבא וכמות הביומסה שגידול השירות ייצר.

כיצד לנהל את גידולי השירות:

- הכן את הקרקע לזריעה מיטבית על ידי טיפול בקרקע מהודקת - יעודד ביסוס מיטבי של גידול השירות. במידת האפשר, יש להעזר במזרעות אי פליחה.
- בסס את גידול השירות עד אחרי גשם יעיל ראשון. אם לא משקים. אפשר להשאיר עד תחילת מרץ, בכדי שהוא יתבסס בצורה מיטבית וימלא התפקוד הרצוי.
- בסס את הגידול על ידי זריעה או פיזור, בעדיפות במזרעה סמוך ככל הניתן לפני גשם יציב. (תלוי במועד, סוג הזרעים ולחות הקרקע)
- המנע מכיסוח כאשר האדמה רטובה בכדי למנוע הידוק הקרקע.
- סיים את הגידול עד תחילת פברואר.
- סיום הגידול יתבצע על ידי רולר קרימפר, כיסוח, ריסוס או דיסקוס. בהתייעצות עם המדריך החקלאי.

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

כאשר ישנו חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי) ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה בכדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכול את כל הצעדים שנלקחו בכדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות במידה ותרצה להתבסס עליהם בבקשת התשלום.

לצורך בקשת התשלום יש להציג:

- פעולות שדה ברמת החלקה כולל חשבוניות במידת הצורך.
- תמונות של הרצועה: אחת בשיא הצמיחה ואחת במועד סיום הגידול.
- חשבוניות רכישה או עבודה הרלוונטיות לחלקה.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 1

ביסוס רצועת חייץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

100 ש"ח לדונם לשנה

איפה להשתמש בממשק זה?

במטעים או כרמים צעירים המתנקזים ישירות לגוף מים (ו/או מסומנים במפה של משרד החקלאות כאזור מוטה לסחף) או אשר נמצאים במדרונות בהם נוצר נגר ונלווה אליהם סחף קרקע. (מומלץ לשלב מפה של הממשק החקלאי עם מיפוי של בתי הגידול והאלמנטים הסביבתיים במרחב. או במטעים וכרמים הנמצאים באזור הרגיש לזליגה של חנקות למי תהום (LEACHING).

מומלץ להשתמש בכלי משרד החקלאות לזיהוי שדות בסיכון גבוה לסחף.

איך הממשק יתרום לסביבה?

- גידולי שירות יכולים לצמצם הסעת קרקע ואיתה זליגה של מזהמים פוטנציאליים לגופי המים כגון נוטריאנטים ואגרוכימיקלים.
- גידולי שירות יכולים לצמצם זליגה של חנקות מאדמה שהייתה נשארת חשופה לאורך החורף.
- גידולי שירות יכולים לתמוך במארג החיים בקרקע ובכך לתרום למארג המזון ובריאות הקרקע.
- גידולי שירות יכולים לקיים בית גידול זמני אפקטיבי ולתמוך במגוון הביולוגי.
- גידולי שירות מסייעים בהגדלת החדירות של מים לקרקע ובהגדלת אוגר המים בחלקה.
- גידולי שירות יכולים לסייע במבנה הקרקע ולאפשר תנועת כלים חקלאיים במטע / כרם גם בחורף הבוצי.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

הנחיות

- מוקדם ככל הניתן יבוסס גידול שירות שייתן כיסוי צפוף בעונת הגשמים, יש חשיבות לתכנון גידול השירות במטעים וכרמים חדשים.
- תמהיל הזרעים יכלול דגן וקטניות, ויזרע עד 30 ס"מ מפס הנטיעה. בשנה הראשונה יש לזרוע שיבולת שועל, ובין השנה השניה לרביעית תישתלנה קטניות (מתוך דו"ח מילופרי לחקלאות תומכת מגוון).
- במטע בוגר, יינתנו התנאים הנדרשים להתפתחות סדירה של צמחיית כיסוי טבעית. ככל הניתן יש לאפשר חדירת שמש לקרקע באמצעות דילול ענפים ואוורור המטע, בהתייעצות עם המדריך (מתוך דו"ח מילופרי לחקלאות תומכת מגוון).
- הזמן שהאדמה נשארת חשופה יצומצם למינימום האפשרי.

איסורים

- כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, **נאסר לבצע את הפעולות הבאות בגידולי השירות:**
- להשתמש בחומרי הדברה, אלא לשימוש ממוקד כטיפול במינים פולשים ומתפרצים או מינים הגורמים סיכון לממשק החקלאי הסמוך, בתאום עם אקולוג רשות הניקוז.
 - לא לחרוש או להשמיד את הגידול - בדגש על תקופת הגשמים.
- בתהליך הגבייה, תתבקשו להצהיר שלא ביצעתם פעולות אסורות במרחב זה.**

מידע נוסף והמלצות ממשק

- מומלץ לעקוב אחר הנחיות אגף שימור קרקע וניקוז לביסוס וניהול גידולי שירות במטעים.
- מומלץ מאוד להעזר במדריכים המקצועיים שהופקו על ידי משרד החקלאות וחברת מילופרי ([דו"חות ופרוטוקולים](#)).

פעולה 1

ביסוס רצועת חייץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

כאשר ישנו חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי) ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה כדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכלול את כל הצעדים שנלקחו כדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות במידה ותרצה להתבסס עליהם בבקשת התשלום.

לצורך בקשת התשלום יש להציג:

- פעולות שדה ברמת החלקה כולל חשבוניות במידת הצורך.
- תמונות של הרצועה: אחת בשיא הצמיחה ואחת לאחר הכיסוח.
- חשבוניות רכישה או עבודה הרלוונטיות לחלקה.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

צילום: לירון ישראלי

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

100 ש"ח לדונם מצטבר לשנה

איפה להשתמש בממשק זה?

- חלקות/כתמים עם פוריות ורווחיות נמוכה.
- פניות בחלקה החקלאית בה מאתגר להכנס ולפעול עם הכלים החקלאיים.
- חלקות קטנות ומרוחקות.
- משארי שדה נבחרים.

איך הממשק יתרום לסביבה?

- מספק מקורות מזון חשובים (זרעים קטנים) לציפורים - אפריל עד יוני.
- הכתם הטבעי ייצר בית גידול ומחסה לחיות בר, בנוסף לקישוריות עם מסדרונות אקולוגים סמוכים או בין בתי גידול אחרים.

הנחיות

- איתור חלקות/כתמים של צמחים גבוהים נושאי זרעים (על פי רוב קוצים)
- יחידות אלו לא תטופלנה על ידי החקלאי.
- במידה וחסרים צמחים נושאי זרעים, ניתן לייצר כתמים על ידי זריעה או פיזור.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

איסורים

כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, **נדרש להמנע מהפעולות הבאות:**

- איסור ריסוסים ואיסור דישון
 - איסור כיסוח (אפשר לכסח כשהמינים הללו מפיצים זרעים לקראת סוף הקיץ)
 - להמנע מכך שגידול יחיד יהווה מעל 80% מתערבות הזרעים (במשקל).
- בתהליך הגבייה, תתבקשו להצהיר שלא קיימתם פעולות אסורות במרחב זה.**

מידע נוסף והמלצות ממשק

- בכדי לעזור לכם להשיג את המטרות ולייצר תועלות סביבתיות רצויות מאפשרות זו, אנו ממליצים להשתמש בפעולות מיטביות לניהול הרצועה:
- שימו לב שגושים או רצועות הן ברוחב של 3 מטרים לפחות, ובשטח של 1 דונם לפחות, ועד 10 דונם לכל היותר.
 - בססו את החלקה על ידי זריעת תערובת הכוללת לפחות 4 מינים נושאי זרעים קטנים, בין נובמבר לינואר.
 - יש לזרוע מחדש תערובות חד שנתיים כל שנה, ודו-שנתיים כל שנה שניה.

מידע נוסף ועצה: מומלץ לבקש מהיועץ המלווה מידע נוסף והמלצות פרטניות שיעזרו בביצוע מיטבי.

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

כאשר יש חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי) ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה כדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכלול את כל הצעדים שנלקחו כדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות במידה ותרצה להתבסס עליהם בבקשת התשלום.

לצורך בקשת התשלום יש להציג:

- קבלות על זרעים.
- פעולות שדה ברמת החלקה, כולל חשבוניות רלוונטיות.
- תמונות של הרצועה: אחת בשיא הצמיחה ואחת לאחר הכיסוח.

לתוכן העניינים	
פעולה 1	ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל
פעולה 2	ניהול גדות נחל
פעולה 3	ניהול מינים פולשים
פעולה 4	גידולי שירות בגידולי שדה
פעולה 5	גידולי שירות במטעים וכרמים
פעולה 6	העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים
פעולה 7	משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)
פעולה 8	כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)
פעולה 9	קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי
פעולה 10	ביסוס גדר חיה
פעולה 11	ממשק בסביבת בתי גידול רגישים
פעולה 12	ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)
פעולה 13	גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים
פעולה 14	ממשק סביבתי של כרמי זיתים

צילום: שי גלעד

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

350 ש"ח לדונם לשנה

איפה להשתמש בממשק זה?

- שטחים לא מעובדים בתחום החקלאי (שטחי עתיקות, לאורך תעלות ניקוז וגדות נחלים, ראשי השקיה, לאורך דרכים וגדרות)
- חלקות עם פוריות ורווחיות נמוכה.
- פינוק בחלקה החקלאית בהן מאתגר להגיע עם הכלים החקלאיים.
- חלקות קטנות ומרוחקות.

איך הממשק יתרום לסביבה?

- משאר שדה עשיר בעשבונים חד-שנתיים, עונתיים ופרחים מאפשר בית גידול עשיר ומזין עבור חסרי חוליות בכלל, ומאביקים בפרט, כגון דבורים, שפיריות, פרפרים וציפורי שדה.

הנחיות

- קיום רצועה או גוש של צמחיה מגוונת עתירת צוף, שתהווה בית גידול ואספקת מזון מתמשכת לחסרי חוליות.
- על הרצועה לפרוח לכל אורך האביב והקיץ בכדי לספק מזון וצוף בתקופה היבשה.
- במידה ובשטח המטופל יש כיסוי גבוה של ניטרופילים (קוצים) יש לכסח אותם פעם או פעמיים בחודשי החורף למניעת התבססותם. בכך יגדל הסיכוי להשתלטות מינים מתאימים לחסרי החוליות.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

איסורים

כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, **נדרש להמנע מהפעולות הבאות בחלקה:**

- איסור על רעיה.
- לזרוע זן אחד בשיעור של מעל 50% ממשקל התערובת.
- **בתהליך הגבייה, תתבקש להצהיר שלא קיימת פעולות אסורות במרחב זה.**

מידע נוסף והמלצות ממשק

כדי לעזור לך להשיג את המטרות ולייצר תועלות סביבתיות רצויות מאפשרות זו, אנו ממליצים להשתמש בפעולות מיטביות לניהול הרצועה. (המידע הנוסף פה יכול לעזור, אך אינו מהווה דרישות של הפעולה הזו)

איך לבחור אתר מתאים:

- לבחור אתר פחות פורה, עם מפנה לשמש, דרומי או דרום-מערבי.
- להמנע מלזרוע תחת עצים או באיזורים מוצלים.
- להמנע מאיזורים עתירי נוטריאנטים בהם מתפתח כיסוי צפוף של צמחי באשה.

איך לבחור תערובת מינים מותאמת:

- יש לרכוש תערובות שכוללות קטניות, דגניים ורחבי עלים (פרחי בר) שיאריכו את עונת אספקת הצוף והאבקה.
- הפרוטוקול צריך להבטיח שברצועות הזרועות תתפתח חברה של עשבונים חד שנתיים פורחים שיתנו אספקה מרבית של חומרי הזנה למערכת האקולוגית (צוף ואבקה). מומלץ להסתמך על התבססות דגנים, רחבי עלים ומצליבים טבעית ולהוסיף זרעים של מינים זמינים וזולים בכדי להעשיר את המגוון **(מינים מומלצים)**.

פעולה 1 ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל
פעולה 2 ניהול גדות נחל
פעולה 3 ניהול מינים פולשים
פעולה 4 גידולי שירות בגידולי שדה
פעולה 5 גידולי שירות במטעים וכרמים
פעולה 6 העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים
פעולה 7 משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)
פעולה 8 כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)
פעולה 9 קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי
פעולה 10 ביסוס גדר חיה
פעולה 11 ממשק בסביבת בתי גידול רגישים
פעולה 12 ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)
פעולה 13 גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים
פעולה 14 ממשק סביבתי של כרמי זיתים

מינים מומלצים:

מינים מומלצים	תקופה בשנה
חלבולב מגובשש, עירית גדולה	(ינואר) פברואר-מרץ
שרעול שעיר	פברואר-אפריל
שברק משובל	מרץ-אפריל
תלתן ארגמן, תלתן הפוך, תלתן אלכסנדרוני	מרץ-אפריל
בקיה שעירה, בקיה צרפתית, בקיה תרבותית	מרץ-אפריל
פשתה שעירה, פשתה מצויה	מרץ-אפריל
דרדר גדול פרחים, דרדר כחול	מרץ-אפריל
חרצית עטורה, חרצית השדות	מרץ-אפריל, אפריל-מאי
דרדר מצוי	מרץ-יולי
עולש מצוי	מרץ-מאי
תלתן הביצות, תלתן זוחל, ליפיה זוחלת, בקיית הביצות, שוש קרח	אפריל-מאי (יוני)
שרעול ישראלי	מאי-אוגוסט
חצב מצוי	אוגוסט-נובמבר

מומלץ לבקש מהיועץ המלווה מידע נוסף והמלצות פרטניות שיעזרו בביצוע מיטבי

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

כאשר ישנה חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי) ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה כדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכול את כל הצעדים שנלקחו כדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות במידה ותרצה להתבסס עליהם בבקשת התשלום.

לצורך בקשת התשלום יש להציג:

- פירוט פעולות שדה ברמת החלקה כולל חשבוניות במידה והופעל קבלן.
- תיעוד של מיקומי רעייה ספציפיים באופן שמוכיח שלא הייתה רעייה באזור חלקת הצוף בתקופה האסורה.
- חשבוניות על זרעים.
- תמונות של הרצועה בשיא הפריחה ולאחר כל פעולת ממשק.
- חשבונית בקשת תשלום.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריקות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

כיסוי צמחי של גדרות
(צוף ונוף)

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

30 ש"ח לכל 10 מטר רץ של כיסוי צמחי של גדר.

איפה להשתמש בממשק זה?

בצמוד למקטע גדר בשוליים של חלקות חקלאיות מעובדות, בסמיכות לבית גידול או אלמנט לשימור. (יש לשלב מפה של המשק החקלאי עם מיפוי של בתי הגידול והאלמנטים הסביבתיים במרחב. אלמנטים לדוגמא: נחלים, תעלות ניקוז, בריכות חורף, מעיינות, גדר ירוקה, שדרת עצים, טרסה, חורשה).

איך הממשק יתרום לסביבה?

- הצומח המטפס על הגדר יהווה בית גידול אפקטיבי בסביבה אינטנסיבית.
- הגדר תהפוך ממטרד נופי ואקולוגי לנכס נופי עם פריחה משתנה בעונות השנה.

הנחיות

- ליצור בתי גידול עשירים בעלי מופע קווי שמשתלבים בפעילות החקלאית.
- לאורך השנה הגדר תהיה מכוסה בצמחיה מטפסת שתהווה בית גידול אפקטיבי ומזון למאביקים, חסרי חוליות וציפורים.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

איסורים

כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, נדרש **לא לקיים** את הפעולות הבאות:

- להשתמש בחומרי הדברה (עם דגש על INSECTICIDES), אלא אם לשימוש ממוקד כטיפול במינים פולשים ומתפרצים או מינים הגורמים סיכון לממשק החקלאי הסמוך.

בתהליך הגבייה, תתבקש להצהיר שלא קיימת פעולות אסורות במרחב זה.

מידע נוסף והמלצות ממשק

כדי לעזור לך להשיג את המטרות ולייצר תועלות סביבתיות רצויות מאפשרות זו, אנו ממליצים להשתמש בפעולות מיטביות לניהול הרצועה, אנו ממליצים:

- להתייעץ עם המדריך החקלאי לפני בחירת המינים כדי לוודא ניהול אינטגרטיבי של הגנת הצומח.
- לבסס את צמחיית הגדר על מינים מקומיים (חומר הריבוי נאסף באגן הקישון) שיחזקו את המגוון הביולוגי הארץ ישראלי ואת נוף הצומח המקומי
- לשתול את הצמחים בעונת הגשמים כדי למקסם את הצלחתם ובמידת הצורך לשלב השקייה בשנה הראשונה.
- לשלב מינים צומח שונים שיספקו צוף ופרי בפריסה לאורך השנה במיוחד במועדים בהם יש חוסר.
- לתעדף מינים המספקים צוף, פרי ובית גידול - ראה "תועלות" בטבלה המצורפת **(מינים מומלצים)**.

מידע נוסף ועצה: המידע הנוסף פה יכול לעזור, אך אינו מהווה דרישות של הפעולה הזו.

פעולה 1 ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל
פעולה 2 ניהול גדות נחל
פעולה 3 ניהול מינים פולשים
פעולה 4 גידולי שירות בגידולי שדה
פעולה 5 גידולי שירות במטעים וכרמים
פעולה 6 העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים
פעולה 7 משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)
פעולה 8 כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)
פעולה 9 קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי
פעולה 10 ביסוס גדר חיה
פעולה 11 ממשק בסביבת בתי גידול רגישים
פעולה 12 ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)
פעולה 13 גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים
פעולה 14 ממשק סביבתי של כרמי זיתים

רשימת מינים צומח מקומיים:

מינים מומלצים	פריחה
קיסוסית קוצנית	ינואר-מרץ
פרסיון גדול	פברואר-יוני
דלעת נחש סורית	מרץ-אפריל
זלזלת מנוצה	מרץ-יולי
יערה איטלקית	אפריל-מאי
גפן היין (היערות)	אפריל-מאי
חבלבל כפני	אפריל-מאי
ורד צידוני	מאי-אוגוסט
חבלבלן המשוכות	מאי-ספטמבר
אטד אירופי	יוני-ספטמבר
אספרג החורש / ארץ-ישראלי	ספטמבר-אוקטובר
זלזלת הקנוקנות	דצמבר-פברואר

מומלץ לבקש מהיועץ המלווה מידע נוסף והמלצות פרטניות שיעזרו בביצוע מיטבי

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

כאשר ישנה חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי) ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה כדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכלול את כל הצעדים שנלקחו כדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות במידה ותרצה להתבסס עליהם בקשת התשלום.

לצורך בקשת התשלום יש להציג:

- פעולות שדה ברמת החלקה כולל חשבוניות במידת הצורך.
- תמונות של הרצועה פעמיים בשנה.
- חשבוניות רכישה או עבודה הרלוונטיות לחלקה.

לתוכן העניינים	
פעולה 1	ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל
פעולה 2	ניהול גדות נחל
פעולה 3	ניהול מינים פולשים
פעולה 4	גידולי שירות בגידולי שדה
פעולה 5	גידולי שירות במטעים וכרמים
פעולה 6	העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים
פעולה 7	משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)
פעולה 8	כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)
פעולה 9	קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי
פעולה 10	ביסוס גדר חיה
פעולה 11	ממשק בסביבת בתי גידול רגישים
פעולה 12	ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)
פעולה 13	גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים
פעולה 14	ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה
9

קישוריות אקולוגית
על-ידי רצועות צומח
רב שנתי

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

450 ש"ח לדונם לשנה

איפה להשתמש בממשק זה?

באזורים בהם יש קטיעה של מסדרונות אקולוגיים ארציים או כאשר השטח החקלאי מפריד בין בתי גידול משמעותיים (בין שמורות טבע שונות). כדאי למקם ליד ערוץ, שורת עצים, או איזורים לחים היכולים להצביע על מעיין או בית גידול ייחודי.

איך הממשק יתרום לסביבה?

- הרצועה הטבעית תאפשר קישוריות בין בתי הגידול ומעבר בטוח לבע"ח בשולי השדות החקלאיים.
- הרצועה הטבעית תהווה בית גידול בפני עצמה למאביקים, יונקים קטנים, ציפורים וחרקים מועילים.

הנחיות

- לאורך השנה תהיה רצועה ברוחב 3 מטרים לפחות, של צמחיה טבעית מבוססת עשבוניים.
- הרצועה תבוסס במהלך השנה הראשונה של ההסכם ותתוחזק לתקופת ההסכם.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

איסורים

כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, **נדרש לא לקיים את הפעולות הבאות ברצועת החיץ:**

- לפזר חומרי הזנה או דשנים אורגנים (פרש פרות, קומפוסט).
- רעייה או קציר למספוא.
- להשתמש בחומרי הדברה, אלא אם לשימוש ממוקד לטיפול במינים פולשים ומתפרצים או מינים הגורמים סיכון לממשק החקלאי הסמוך.
- **בתהליך הגבייה, תתבקש להצהיר שלא קיימת פעולות אסורות במרחב זה.**

מידע נוסף והמלצות ממשק

- כדי לעזור לך להשיג את המטרות ולייצר תועלות סביבתיות רצויות מאפשרות זו, אנו ממליצים להשתמש בפעולות מיטביות לניהול הרצועה, אנו ממליצים:
- בסס את הרצועה במהלך השנה הראשונה להסכם, עם תחזוקה מתמשכת לכל אורך תקופת ההסכם.
 - לוודא שיש מגוון מיני צמחים לכל אורך תקופת ההסכם ובכיסוי של רוב השטח.
 - לבחון האם ניתן לנהל את הרצועה באמצעות רעייה וגיזום קלים.

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

כאשר ישנה חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי) ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה כדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכול את כל הצעדים שנלקחו כדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות במידה ותרצה להתבסס עליהם בבקשת התשלום.

לצורך בקשת התשלום יש להציג:

- פעולות שדה ברמת החלקה כולל חשבוניות במידת הצורך.
- תמונות של הרצועה פעמיים בשנה.
- חשבוניות רכישה או עבודה הרלוונטיות לחלקה.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

ממשקים חקלאיים תומכי סביבה - האגודה הישראלית לאקולוגיה ומדעי הסביבה - משארים טבעיים ושולי שדות

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגילים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה

ביסוס גדר חיה

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

30 ש"ח ל- 10 מטר רץ לשנה

איפה להשתמש בממשק זה?

- בקרבת רפתות, דירים או לולים פתוחים.
- באתרים בהם יש אפשרות לנהל את שני צדדי הגדר החיה.
- אתרים מועדים לנגר עילי וסחף.
- אתרים בהם גדר חיה תחסום רוחות לצד גידולים רגישים לרוח.
- באתרים רלוונטיים בהם כבר קיימת גדר חיה, אפשר לשקול תעריף תחזוקה ושדרוג.

איך הממשק יתרום לסביבה?

- גדר חיה יכולה לספק בית גידול לחיות בר.
- גדר חיה יכולה לספוג עודף אמוניה שנוצר באיזורי מחייה של חיות משק.
- להגן על גידולים ולהפחית סחיפת קרקע על ידי רוח.
- להפחית נגר עילי וסחף קרקע.

הנחיות

- באתרים הרלוונטיים, יהיו גדרות חיות, ברוחב 50-100 ס"מ ובגובה 100-200 ס"מ.
- יש להכין רצועת קרקע ברוחב 1-2 מ' בתנאי קרקע טובים ועם מינימום תחרות ממינים אחרים.
- יש לשמור על מגוון מינים כאשר על אף מין לא להוות יותר מ-70% מסך השתילים.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

- שתילה תתבצע בשורות כפולות לסירוגין.
- יש להחליף שתילים שלא נקלטו בשתילים חדשים.
- סביב מכלאות בעלי חיים וחיות משק השתמש באינרטים אכילים ע"י בעלי החיים.
- גיזום במהלך השנתיים הראשונות לטובת צימוח שיחי.

מינים מומלצים לדוגמא:

- אלת המסטיק
- שיזף השיח
- שיזף מצוי
- חרוב מצוי
- קידה שעירה
- הרדוף נחלים
- אשחר רחב עלים
- אטד
- אשחר ארץ-ישראלי

איסורים

- אסור שהגדר תחסום גישה ציבורית לאיזורים ציבוריים.

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

כאשר ישנה חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי) ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה כדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכול את כל הצעדים שנלקחו כדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות במידה ותרצה להתבסס עליהם בבקשת התשלום.

לצורך בקשת התשלום יש להציג:

- פעולות שדה ברמת החלקה כולל חשבוניות במידת הצורך.
- תמונות של הרצועה: אחת בשיא הצמיחה ואחת לאחר הכיסוח.
- חשבוניות רכישה או עבודה הרלוונטיות לחלקה.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה

ממשק בסביבת
בתי גידול רגישים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

250 ש"ח לדונם לשנה

איפה להשתמש בממשק זה?

- בגבולות בין שדות יצרניים לבין אתרים רגישים: בתי גידול לחים, אתרי טבע ייחודי (מינים בסכנת הכחדה), אתרים היסטוריים, יישובים ואיזורי התקהלות אנושית.
- בגבולות עם מקורות מים בעלי ערך סביבתי.

איך הממשק יתרום לסביבה?

- הגנה על בתי גידול רגישים על ידי יצירת חיץ נוסף התומך בהם.
- יספק בתי גידול טבעיים לחיות הבר.

הנחיות

- לאורך השנה תהיה רצועה של 6 מטר רוחב של צומח עשבוני, ושיחים נמוכים, שתתפתח בהתחדשות טבעית בין קרקע מעובדת לאתרים רגישים. במקרה שמדובר בבית גידול יובשני, אתר נופש או מבנה ייחודי, ניתן לצמצם את הרצועה לפחות, עד מינימום של 3 מטר. החלטה סופית על ממדי הרצועה תתקבל בין החקלאי ליועץ המלווה.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

איסורים

כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, **נדרש לא לקיים את**

הפעולות הבאות ברצועת החיץ:

- שימוש בכלים כבדים ופילוח הקרקע.
 - לפזר חומרי הזנה או דשנים אורגנים (פרש פרות, קומפוסט).
 - לגזום במהלך עונת הקינון (אפריל - יולי).
 - לגזום יותר משליש מהצימוח השיחי כל שנה.
 - להשתמש בחומרי הדברה, אלא אם לשימוש ממוקד כטיפול במינים פולשים ומתפרצים או מינים הגורמים סיכון לממשק החקלאי הסמוך.
- בתהליך הגבייה, תתבקש להצהיר שלא קיימת פעולות אסורות במרחב זה.**

מידע נוסף והמלצות ממשק

כדי לעזור לך להשיג את המטרות ולייצר תועלות סביבתיות רצויות מאפשרות זו, אנו ממליצים להשתמש בפעולות מיטביות לניהול הרצועה, אנו ממליצים:

- לאפשר לרצועה לגדול עד 6 מטרים רוחב.
- לגזום בסתיו ובחורף רק כדי לשמר את שילוב השיחים והעשבונים ולהפחית עשבים מזיקים.
- לא לאפשר לרצועה לפתח צמחיה מעוצה, אפשר לנהל באמצעות רעייה מבוקרת או גיזום.
- הפעולה הזו מתאימה באזורים בהם יש תעלה בין הקרקע המעובדת לאתר הרגיש, בתנאי שהתעלה לא זקוקה לתחזוקה שוטפת.

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

כאשר ישנה חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי) ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה כדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכול את כל הצעדים שנלקחו כדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות במידה ותרצה להתבסס עליהם בבקשת התשלום.

לצורך בקשת התשלום יש להציג:

- פעולות שדה ברמת החלקה כולל חשבוניות במידת הצורך.
- תמונות של הרצועה: אחת בשיא הצמיחה ואחת לאחר הכיסוח.
- חשבוניות רכישה או עבודה הרלוונטיות לחלקה.

לתוכן העניינים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

צילום: אבי אריש

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריקות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה

12

**ממשק בסמיכות
לבית גידול לח
(בריקות חורף, אחו
לח, מעיינות)**

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(ברוכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לברוכות חורף / אחו לח / מעיינות

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

350 ש"ח לדונם לשנה

איפה להשתמש בממשק זה?

- רק על אדמה מעובדת בסמוך לברוכות חורף, מעיינות או בסמוך לתעלות מים/ניקוז בעלות ערך סביבתי.
- לא בסמוך לאתרים היסטוריים או ארכיאולוגיים.
- לא בסמוך לברוכות בעלות פונקציה תעשייתית או מזהמות.

איך הממשק יתרום לסביבה?

- בהגנה על בריכות מים ותעלות בעלות ערך סביבתי גבוה מכניסה של חומרים מזינים מהשטח המעובד. כך נשפר את איכות המים ונתמך בחי והצומח. אם הפעולה תצליח, נראה ירידה בכמות הזיהום המומס או הנישא והדשנים שנכנסים לגוף המים.

הנחיות

- שנה הראשונה, תיווצר רצועת צומח עשבוני של 10-20 מטר רוחב (או בהתאם לתנאים הספציפיים במקום) מסביב לברוכה או מעיין, או רצועה באותו רוחב בצמוד לתעלה.
- יפותח שילוב של עשבייה טבעית, צמחים פורחים ושיחים נמוכים דרך התחדשות טבעית. תבחן אפשרות של שתילת צמח רב-שנתי. במקרה זה יש לסמן את השטח בחבלול למניעת נזקי אדם.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגילים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (ברוכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק בסביבת של כרמי זיתים

איסורים

כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, **נדרש לא לקיים את הפעולות הבאות ברצועת החיץ:**

- לעבד, לרמוס או להדק את הרצועה.
- לכסח את הרצועה, חוץ מכדי למנוע משיחים להתפתח עד יותר מחצי משטח הרצועה.
- להשתמש בחומרי הדברה, אלא אם לשימוש ממוקד כטיפול במינים פולשים ומתפרצים או מינים הגורמים סיכון לממשק החקלאי הסמוך.
- ליישם דשנים או זבל.

בתהליך הגבייה, תתבקש להצהיר שלא קיימת פעולות אסורות במרחב זה.

מידע נוסף והמלצות ממשק

כדי לעזור לך להשיג את המטרות ולייצר תועלות סביבתיות רצויות מאפשרות זו, אנו ממליצים להשתמש בפעולות מיטביות לניהול הרצועה:

- לכסח רק כדי לעכב צמיחה מעוצה: החלק הדרומי של הברכה צריך להישאר פתוח וחופשי משיחים.

מומלץ לבקש מהיועץ המלווה מידע נוסף והמלצות פרטיות שיעזרו בביצוע מיטבי.

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

כאשר ישנה חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי) ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה כדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכול את כל הצעדים שנלקחו כדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות במידה ותרצה להתבסס עליהם בבקשת התשלום.

לצורך בקשת התשלום יש להציג:

- פעולות שדה ברמת החלקה כולל חשבוניות.
- תמונות של הרצועה: אחת בשיא הצמיחה ואחת לאחר הגיזום.
- חשבוניות רכישה או עבודה הרלוונטיות לחלקה.

לתוכן העניינים	
פעולה 1	ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל
פעולה 2	ניהול גדות נחל
פעולה 3	ניהול מינים פולשים
פעולה 4	גידולי שירות בגידולי שדה
פעולה 5	גידולי שירות במטעים וכרמים
פעולה 6	העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים
פעולה 7	משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)
פעולה 8	כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)
פעולה 9	קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי
פעולה 10	ביסוס גדר חיה
פעולה 11	ממשק בסביבת בתי גידול רגישים
פעולה 12	ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)
פעולה 13	גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים
פעולה 14	ממשק סביבתי של כרמי זיתים

צילום: קק"ל

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה

13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

250 ש"ח לדונם לשנה

איפה להשתמש בממשק זה?

- באתרים מעובדים המועדים לסחיפת קרקע וגר עילי.
- באתרים בהם ערוצי זרימה עילית פוגשים את הנחל.

איך הממשק יתרום לסביבה?

- מניעת סחף קרקע.
- רצועת חיץ שתמנע מחומרים מזהמים להתנקז לתוך גופי מים.
- יצירת בית גידול לחיות בר.

הנחיות

- לאורך השנה תבוסס רצועת צומח עשבוני טבעי מבנק הזרעים שבקרקע או מתערובת קנויה ברוחב 12-24 מטרים. יש לבסס את הצומח במהלך השנה הראשונה ולתחזק אותה במהלך כל תקופת ההסכם.
- כיסוי הצומח צריך להיות רציף, מבלי סימני הפרעה של רכב או רעייה.
- בסוף הקיץ, אחרי עונת הקינון (אפריל - יולי), יש לכסח רצועה של 6 מטרים הסמוכה לאיזור היצרני כדי לשמור על נוף צמחיה נמוך יותר.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

איסורים

כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, **נדרש לא לקיים את הפעולות הבאות ברצועת החיץ:**

- לפזר חומרי הזנה או דשנים אורגנים (פרש פרות, קומפוסט).
 - להשתמש בחומרי הדברה, אלא אם לשימוש ממוקד כטיפול במינים פולשים ומתפרצים או מינים הגורמים סיכון לממשק החקלאי הסמוך.
 - לאפשר רעייה.
 - לכסח את שארית הרצועה, למעט גיזום של צמיחה מעוצה.
- בתהליך הגבייה, תתבקש להצהיר שלא קיימת פעולות אסורות במרחב זה.**

מידע נוסף והמלצות ממשק

- בכדי לעזור לך להשיג את המטרות ולייצר תועלות סביבתיות רצויות מאפשרות זו, אנו ממליצים להשתמש בפעולות מייטביות לניהול הרצועה:
- לאחר שהרצועה התבססה, כסח 1-3 מטר מהרצועה בסמוך לגידול, כל שנה לאחר ה-15 באפריל
 - כסח את שארית הרצועה רק כדי למנוע התבססות של צמחים מעוצים וניהול מינים פולשים.
 - במידה וישנם עצים במרחב הרצועה, השאר ענפים מתים וענפים שמקשים על תחזוקת הרצועה מתחת לנוף העץ.

מידע נוסף ועצה: המידע הנוסף פה יכול לעזור, אך אינו מהווה דרישות של הפעולה הזו.

איך לבחור אתר מתאים:

בכדי להגן על ערוצי מים ונחלים, צרו את רצועת החיץ:

- ליד ערוץ הנחל.
- לצד ערוצי הניקוז.
- לאורך מדרון ארוך, בכדי לקלוט נגר עילי לפני שיצטבר לזרימה שיכולה לפגוע במבנה הקרקע.
- בבתי גידול רגישים לחנקן, יש לבסס את הרצועה על קרקע חקלאית סמוכה לבית הגידול הרגיש. כך נפחית את שיעור החנקן האטמוספרי, ואת השפעתו השלילית על המגוון הביולוגי.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגילים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

כיצד לנהל את רצועת החיץ:

- הכן את הקרקע לזריעה מיטבית על ידי טיפול בקרקע מהודקת - יעודד ביסוס מיטבי של הרצועה והולכה הידראולית טובה יותר.
- נהל עשבייה וכסח בצורה קבועה ב-24-12 החודשים הראשונים בכדי לעודד עשבונים טבעיים להתפתח.
- הימנעו מכיסוח כאשר האדמה רטובה כדי למנוע הידוק הקרקע.
- רצועת החיץ אמורה להישאר במקום שלא אמור להזרע שוב במהלך ההסכם.

תיעוד ראיות לצורך קבלת תשלום

כאשר ישנה חוסר וודאות האם המטרות של פעולה זו הושגו (על ידי החקלאי) ניקח בחשבון כל ראיה שנשמרה כדי להראות מימוש של מטרות הפעולה. זה יכול את כל הצעדים שנלקחו כדי לעקוב אחר המלצות הניהול לעיל. זו אחריותך לשמור על רישומים וראיות במידה ותרצה להתבסס עליהם בבקשת התשלום.

לצורך בקשת התשלום יש להציג:

- פעולות שדה ברמת החלקה כולל חשבוניות במידת הצורך.
- תמונות של הרצועה: אחת בשיא הצמיחה ואחת לאחר הכיסוח.
- חשבוניות רכישה או עבודה הרלוונטיות לחלקה.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

צילום: לירון ישראלי

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה

ממשק סביבתי
של כרמי זיתים

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

תשלום ישיר לחקלאי עבור שירותי מערכת

175 ש"ח לדונם לשנה

איפה להשתמש בממשק זה?

בכרמי זיתים הנמצאים במסדרון אקולוגי, בסמוך או בתוך שמורת טבע או בית גידול רגיש כגון נחלים או פשטי הצפה. בכרמי זיתים לאורך שבילי טיילות, פנאי ונופש.

איך הממשק יתרום לסביבה?

- **שימור פוריות הקרקע:** שיטות עיבוד מסורתיות ואורגניות בכרמי זיתים מעשירות את הקרקע בחומר אורגני, מפחיתות את הצורך בדישון כימי ומונעות סחף קרקע.
- **ניהול נגר יעיל:** הנחת צמחייה טבעית בין שורות העצים מסייעת בהאטת זרימת מי הגשמים ומניעת סחף מים.
- **שמירה על צמחי בר:** ממשקים סביבתיים מאפשרים קיום של צמחייה טבעית בין השורות ובשולי הכרם, מה שמעשיר את המגוון הביולוגי המקומי ותומך במינים מקומיים.
- **העשרת המגוון הביולוגי ותמיכה במאביקים:** ניהול סביבתי בכרמים, כמו הפחתת ריסוסים כימיים ושימור בתי גידול טבעיים, מעודד נוכחות של דבורים ומאביקים אחרים.
- **שמירה על רציפות אקולוגית:** חיבור בין שטחי בר וכרמים משמר את הקישוריות האקולוגית ומאפשר תנועה חופשית של [מינים](#).

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

• **שימור הנוף המסורתי:** כרמי זיתים הם חלק בלתי נפרד מהנוף התרבותי וההיסטורי של ארץ ישראל. ניהול סביבתי שומר על אופיו הייחודי של הנוף תוך הפחתת הפגיעה הסביבתית.

באמצעות יישום ממשקים סביבתיים בכרמי זיתים ניתן לשלב בין ייצור חקלאי איכותי לבין שמירה על הסביבה והמגוון הביולוגי המקומי.

הנחיות

- לאורך השנה ישמר כיסוי צמחי בשטח הכרם. ביסוס הכיסוי יתבצע במהלך השנה הראשונה להסכם על ידי המנעות מחריש או ריסוס של הכרם ו/או על ידי זריעה של תערובת זרעים ייעודית.
- השטח יכוסח בתקופה שתומלץ על ידי מדריך ענף הזית.
- לאחר המסיק והגיזום, הגזם ירוסק בשטח או בצורה מרוכזת בתיאום עם אגף שפ"ע האזורי.
- טיפולי הגנת הצומח: על ידי פתרונות ביולוגים - על פי הנחיות מדריך ענף הזית.

איסורים

כדי לעמוד במטרות ולייצר תועלות סביבתיות, **נאסר לבצע את הפעולות הבאות בגידולי השירות:**

- להשתמש בחומרי הדברה, אלא לשימוש ממוקד כטיפול במינים פולשים ומתפרצים או מינים הגורמים סיכון לממשק החקלאי הסמוך, בתאום עם אקולוג רשות הניקוז.
- אין לחרוש את השדה או לרסס את העשבייה במטע בתקופה של המסיק עד סוף החורף.
- אין לשרוף את הגזם או להשליך אותו בשטחים בפתוחים וערוצי הנחלים.

בתהליך הגבייה, תתבקש להצהיר שלא קיימת פעולות אסורות במרחב זה.

פעולה 1

ביסוס רצועת חיץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה (לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח (בריכות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

מידע נוסף והמלצות ממשק

מומלץ להיות בקשר רציף עם ענף הזית במשרד החקלאות ולהעזר בידע של המדריכים המקצועיים. הליווי תומך בכלכליות הגידול ובשיקולים ניהוליים וסביבתיים.

- [דפון עיבוד משמר](#) המסכם את המלצות משרד החקלאות לממשק משמר.

- חשוב מאוד לרסק את הגזם לפני החורף במקום שריפה - ניתן לפנות ליועץ לצורך עזרה בתיאום.

פעולה 1

ביסוס רצועת חייץ בכתף הנחל

פעולה 2

ניהול גדות נחל

פעולה 3

ניהול מינים פולשים

פעולה 4

גידולי שירות בגידולי שדה

פעולה 5

גידולי שירות במטעים וכרמים

פעולה 6

העשרת מקורות המזון לעופות
אוכלי זרעים

פעולה 7

משארי שדה לאספקת צוף ואבקה
(לטובת מאביקים ומועילים)

פעולה 8

כיסוי צמחי של גדרות (צוף ונוף)

פעולה 9

קישוריות אקולוגית על-ידי רצועות
צומח רב שנתי

פעולה 10

ביסוס גדר חיה

פעולה 11

ממשק בסביבת בתי גידול רגישים

פעולה 12

ממשק בסמיכות לבית גידול לח
(בריקות חורף, אחו לח, מעיינות)

פעולה 13

גידולי שירות למניעת סחף
במקומות מועדים

פעולה 14

ממשק סביבתי של כרמי זיתים

צילום: שי גלעד